

Korte geschiedenis van de villa Ledebouer, later pension Kleiboer in Enschede

door Willem Jager

De villa Ledebouer, later pension Kleiboer, stond op de hoek van het huidige kruispunt van de Deurningerstraat met de Molenstraat in Enschede. Het pand kende een geschiedenis van ruim een eeuw, tot het in 1972 gesloopt werd ten behoeve van de aanpassing van deze kruising.

Tijdperk Stroink

In 1851 kocht de firma Stroink & Co een groot stuk land langs de Korte Stegge (nu Deurningerstraat) tussen de huidige spoorlijn (in 1866 geopend) en het Boerenkerkhof, voor de bouw van een stoomweverij. Nadat deze bij de grote stadsbrand van 1862 verloren ging, werd de weverij al in 1863 herbouwd. Op de hoek van de Molenstraat verrees daarna een nieuw kantoor annex magazijn, de latere villa Ledebouer. Het gebouw bleef bij Stroink & Co in gebruik tot 1894, toen de vennootschap werd ontbonden.

Tijdperk Ledebouer

De weverijen en andere productieruimtes werden opgekocht door van Heek & Co, maar het kantoor/magazijn kwam in handen van Abraham Ledebouer. Deze liet het gebouw ingrijpend verbouwen door architect Gerrit Beltman, om er te gaan wonen met zijn vrouw Auguste Ledebouer-Hartung en hun kinderen. De villa kreeg elektriciteit en zelfs telefoon; bijzonder in die tijd.

Ledebouer zelf heeft er maar kort gewoond; hij overleed al in 1897. De rest van het gezin bleef in de villa wonen, tot zij in de jaren '20 verhuisden naar hun zomerverblijf op 't Wageler (nu Ledebouerpark). De villa aan de Molenstraat werd daarna verhuurd aan Jacob Kleiboer.

Tijdperk Kleiboer

Kleiboer was organisator van grote, landelijke tentoonstellingen, sportwedstrijden en andere evenementen. Hij organiseerde o.a. de opening van het Luchtvaartterrein Twente in 1931 en twee Floriades.



Ingekleurde ansichtkaart uit 1927 van de 'Hengelose Overweg', met op de achtergrond de villa Ledebouer

Foto: enschedeinansichten.nl



Verbouwing in 1896 van het kantoor/magazijn van Stroink & Co tot woonhuis voor de familie Ledebouer

Foto: Stichting Archief Twentse Textielfamilies



De villa's van Van Heek (links), Ledebouer (midden) en Stroink (rechts), achter de overweg op de Hengelosestraat; ca. 1950

Foto: enschedeinansichten.nl

In de jaren 1940-1945 maakte de Kulturkamer hem het organiseren van evenementen onmogelijk. Kleiboer begon daarom in de Molenstraat een pension. Oudere inwoners van Enschede kennen het gebouw dan ook vaak nog als 'pension Kleiboer'.

Na de oorlog verhuisde het kantoor van Kleiboer naar Deventer; het pension bleef in Enschede. In 1949 werd Kleiboer behalve huurder en exploitant ook de eigenaar van het pand, na het overlijden van mevrouw Ledeboer.

Nadat de buurpanden al eerder verdwenen waren ten behoeve van nieuwbouw, werd in 1972 ook pension Kleiboer gesloopt. Volgens de gemeente was dit nodig voor een betere aansluiting van de Deurningerstraat op de Hengelsestraat. Alleen een deel van het hekwerk rond de villa bleef gespaard en tijdelijk opgeslagen. Dit werd in 1982 herplaatst rond het Wooldrikspark aan de Gronausestraat.

© 2023 Willem Jager



Sloop van pension Kleiboer in 1972
Foto: cultureelerfgoedenschede.nl



*Hekwerk afkomstig van de villa Ledeboer, naast de
ingang van het Wooldrikspark*
Foto van de auteur